

Warszawa, dnia 1 grudnia 2017 r.

Pozycja 67

ZARZĄDZENIE

MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

z dnia 29 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2018

Na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60, 573 i 1909) zarządza się, co następuje:

§ 1. W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyjmuje się Program współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2018, który stanowi załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego: *wz. A.T. Bobko*

Załącznik do zarządzenia Ministra Nauki
i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 29 listopada 2017 r. (poz. 67)

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI
WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE W ROKU 2018**

Listopad 2017

Wstęp i podstawa prawna

Art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, nakłada na Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego obowiązek opracowania Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, zwanego dalej „Programem”. Na potrzeby niniejszego Programu przyjęto, że terminy: „organizacje pozarządowe”, „podmioty społeczne” i „trzeci sektor” odnoszą się zarówno do organizacji pozarządowych, jak i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy.

Głównym celem dokumentu jest stworzenie ram sprawnej i efektywnej współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zwanego dalej „Ministrem”, z trzecim sektorem, aby ułatwić udział strony społecznej w procesie tworzenia regulacji i aby w efekcie podejmowane były lepsze, bardziej wyważone decyzje. Otwarcie administracji publicznej na współpracę z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego znajduje uzasadnienie zarówno w konstytucyjnej zasadzie pomocniczości, jak i w polityce rządu. Jest także odpowiedzią na coraz silniej akcentowaną społeczną potrzebę uczestnictwa w procesach decyzyjnych. Ważne jest stworzenie sprawnie działających mechanizmów udziału strony społecznej w podejmowaniu decyzji i stanowieniu prawa. Jest to istotne z punktu widzenia administracji, która dzięki doświadczeniu i wiedzy strony społecznej może tworzyć dobre regulacje i określać kierunki działalności dostosowane do realnych potrzeb, jak i z punktu widzenia obywateli, dla których udział w procesie decyzyjnym jest realizacją ich praw obywatelskich. W procesie wzmacniania partycypacji publicznej podkreśla się także rolę wykorzystania nowoczesnych technologii i dostępu obywateli do informacji publicznej. Jako istotne wymienia się ponadto mechanizmy zlecania realizacji usług publicznych organizacjom pozarządowym, a także tworzenie programów współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Określenie potrzeb, możliwości i wyzwań stanowiących podstawę niniejszego Programu zostało poprzedzone wnikliwą analizą dotychczasowych działań w ramach współpracy Ministra z trzecim sektorem.

Cel główny i cele szczegółowe Programu w roku 2018

Celem głównym Programu jest budowanie partnerstwa społecznego na rzecz jakości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego oraz rozwoju gospodarczego kraju jako wyrazu Społecznej Odpowiedzialności Nauki – III filaru Strategii Gowina.

Celami szczegółowymi są:

- zapewnienie i ułatwienie udziału organizacji pozarządowych w procesie tworzenia polityk publicznych i przepisów prawa oraz poprawa jakości decyzji i legislacji przez prowadzenie

konsultacji publicznych. Wysłuchanie racji różnych stron pozwala wcześniej wychwycić przeoczenia i stworzyć bardziej wyważone rozwiązania. Podjęte decyzje uwzględniają wówczas zróżnicowane potrzeby obywateli, grup, środowisk i instytucji społeczeństwa obywatelskiego,

- wypracowanie przejrzystego modelu współpracy Ministra z trzecim sektorem, dzięki któremu możliwe będzie lepsze wykorzystanie potencjału i doświadczenia organizacji pozarządowych w działaniach prowadzonych przez Ministra,
- dążenie do lepszej koordynacji oraz większej spójności współpracy Ministra z podmiotami trzeciego sektora, obejmującymi swym zakresem sferę zadań realizowanych przez Ministra,
- zapewnienie racjonalnego i efektywnego wydatkowania środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych oraz wspieranie ich inicjatyw wpisujących się w zakres zadań realizowanych przez Ministra,
- promowanie dobrych praktyk współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększanie zaangażowania podmiotów społecznych w realizację priorytetowych programów dotyczących nauki i szkolnictwa wyższego,
- popularyzacja nauki i badań naukowych, w tym w małych miastach i na terenach wiejskich,
- upowszechnianie osiągnięć nauki wśród seniorów, w szczególności w ramach uniwersytetów trzeciego wieku.

Oczekiwanym rezultatem realizacji Programu jest wzrost zaangażowania społecznego, w tym zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, w szczególności w kontekście popularyzacji nauki.

Zasady współpracy

Współpraca w ramach Programu powinna być realizowana z zachowaniem zasad:

- **pomocniczości** – zadania z obszaru nauki i szkolnictwa wyższego mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe w formie powierzenia lub wsparcia zadania publicznego, pod warunkiem, że organizacje te mają możliwość przeprowadzenia tych zadań i prowadzą działalność statutową w obszarze podlegającym wsparciu,
- **partnerstwa** – organizacje pozarządowe są traktowane jako równoprawni partnerzy w definiowaniu potrzeb w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, określaniu sposobów ich zaspokajania oraz realizacji zadań publicznych. Wspólne dążenie do realizacji celów powinno przebiegać przy zachowaniu wysokich standardów,
- **planowego działania** – wspólne działania realizowane są w sposób planowy, zapewniający harmonijne i efektywne osiągnięcie wyznaczonych celów,

- **efektywności** – wybór najbardziej efektywnych sposobów realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, przy zachowaniu zasady racjonalnego wydatkowania środków publicznych. Efektywność współpracy wiąże się również z respektowaniem przez organizacje pozarządowe obowiązujących przepisów prawa regulujących wzajemną współpracę, terminowość oraz wywiązywanie się z obowiązku rozliczenia finansowego i sprawozdawczości,
- **uczciwej konkurencji** – równorzędne traktowanie wszystkich organizacji pozarządowych m.in. w dostępie do informacji, stosowania jednakowych kryteriów oceny dla podmiotów konkurujących o realizację zadań publicznych, a także w innych formach wspierania ich działalności,
- **jawności** – działania organu są jawne, a wszelkie możliwości współpracy z organizacjami pozarządowymi powinny być powszechnie znane, dostępne, jasne i zrozumiałe pod względem procedur, kryteriów podejmowania decyzji, celów, wysokości środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych, kontroli i oceny realizacji zadań,
- **suwerenności stron** – respektowanie przez organ administracji publicznej niezależności i odrębności organizacji pozarządowych jako form zrzeszania się obywateli w konkretnych celach.

Zakres przedmiotowy

Minister prowadzi politykę państwa w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego, w tym badań naukowych i prac rozwojowych oraz sprawy szkolnictwa wyższego, w tym określone w odrębnych przepisach sprawy nadzoru nad uczelniami, a także sprawy finansowania nauki, koordynuje uznawanie kwalifikacji w zawodach regulowanych i działalnościach regulowanych, podejmuje działania mające na celu udostępnianie informacji o uznawaniu tych kwalifikacji. Wspólnie ze środowiskiem naukowym i akademickim przygotowuje strategiczne rozwiązania, dba o wdrożenie programów unijnych. Wspiera rozwój polskich uczelni i jednostek naukowych. Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi dotyczy działań prowadzonych w obszarach regulowanych szeregiem aktów normatywnych, są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 i 2201),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 2045, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1071, z późn. zm.),

- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1447, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1158, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2017 r. poz. 1869, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 65),
- ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. poz. 224, z późn. zm.).

Formy współpracy

Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi odbywa się według określonych zasad i przybiera różne formy – pozafinansowe i finansowe, o różnym stopniu instytucjonalizacji. W 2018 roku współpraca ta będzie się odbywała w następujących formach:

- 1) **pozafinansowej**, koncentrującej się przede wszystkim na:
 - a) konsultowaniu z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych,
 - b) wspieraniu przedsięwzięć realizowanych przez partnerów społecznych przez udzielanie honorowych patronatów,
 - c) organizacji wspólnych konferencji i seminariów,
 - d) udziale przedstawicieli Ministra w organach fundacji:
 - Rada Kuratorów Fundacji Zakłady Kórnickie,
 - Rada Kuratorów Fundacji Zakład Narodowy im. Ossolińskich,
 - Rada Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości,
 - Rada Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji,
 - Rada Fundacji Fulbrighta;
- 2) **finansowej**, która prowadzona jest m.in. poprzez finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę oraz projektów w ramach programów lub przedsięwzięć Ministra, a także zlecenie realizacji zadań publicznych.

Minister dofinansowuje zadania przede wszystkim w niżej wymienionym zakresie:

- a) zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę określone w art. 25 ust. 1, 3 i 4a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki obejmujące:
 - promowanie rozwiązań innowacyjnych wykorzystujących wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych w ramach targów, wystaw i ekspozycji w kraju lub za granicą,

- organizowanie lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą,
 - upowszechnianie informacji naukowych i naukowo-technicznych w ramach krajowych lub międzynarodowych konferencji naukowych,
 - podejmowanie innych działań szczególnie ważnych dla upowszechniania nauki,
 - utrzymanie unikatowych w skali kraju zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa,
 - opracowywanie naukowych zasobów bibliotecznych,
 - udostępnianie zasobów bibliotecznych w formie elektronicznej,
 - udział zagranicznych recenzentów w ocenie publikacji,
 - udział zagranicznych naukowców w składzie rady naukowej czasopisma,
 - stworzenie anglojęzycznych wersji wydawanych publikacji,
 - digitalizację publikacji i monografii naukowych w celu zapewnienia otwartego dostępu do nich przez sieć Internet,
 - wdrożenie procedur zabezpieczających oryginalność publikacji naukowych,
- b) projekty w ramach programów lub przedsięwzięć ustanawianych przez Ministra na podstawie art. 26 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, a wśród nich kontynuacja programów „Wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” oraz „Dialog”,
- c) otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”. Corocznie formułowane cele konkursu dotyczą wspierania bieżących działań i programów lub przedsięwzięć Ministra. W 2018 r. przewiduje się znaczny wzrost środków finansowych na realizację tego konkursu,
- d) otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego”. W ramach tego zadania są realizowane projekty w szczególności w formie konkursów, programów, kampanii, akcji informacyjnych, szkoleń, zgrupowań sportowych, publikacji materiałów edukacyjnych oraz imprez sportowych,
- e) wspieranie różnego rodzaju inicjatyw wpisujących się w aktualne priorytety Ministra,
- f) zadania ujęte w umowie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie współpracy w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta z dnia 10 marca 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. poz. 158).

Priorytetowe zadania publiczne

Zadaniami priorytetowymi są:

- 1) wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 2) wykorzystywanie doświadczenia oraz potencjału organizacji pozarządowych w opracowywaniu i realizowaniu strategii, programów i innych dokumentów rządowych i resortowych przez udział w konsultacjach publicznych;
- 3) racjonalne i efektywne wydatkowanie środków będących w dyspozycji Ministra, przeznaczonych na działania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Kryteria realizacji Programu

Ocena realizacji Programu będzie dokonywana w oparciu o następujące kryteria (w perspektywie rocznej):

- 1) liczba wspartych inicjatyw wpisujących się w realizację strategicznych projektów dotyczących nauki i szkolnictwa wyższego;
- 2) liczba beneficjentów otwartych konkursów ofert na realizację zadania publicznego;
- 3) liczba wydarzeń organizowanych przez trzeci sektor objętych honorowym patronatem Ministra;
- 4) liczba organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację programów lub przedsięwzięć Ministra;
- 5) liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę;
- 6) bieżąca aktualizacja zakładki Konsultacje, w której znajdować się będą informacje o prowadzonych konsultacjach publicznych projektów aktów prawnych, na stronie: www.nauka.gov.pl.

Okres i sposób realizacji Programu

Program będzie realizowany w roku 2018. Jego koordynatorem jest Biuro Ministra, które współpracuje z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa, odpowiedzialnymi za wykonywanie zadań wymienionych w Programie, zgodnie z właściwością określoną w aktualnie obowiązującym Regulaminie organizacyjnym Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wysokość środków planowanych w roku 2018 na realizację zadań w ramach Programu (stan na 29.11.2017 r.):

- finansowanie zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę – **32 360 000 zł** (środki rozdzielane pomiędzy różne rodzaje wnioskodawców: uczelnie, jednostki naukowe, Polską Akademię Umiejętności, podmioty działające na rzecz nauki oraz biblioteki

naukowe). W każdym roku kwota, która trafia do poszczególnych wnioskodawców, uzależniona jest od oceny merytorycznej zadania, stanowiącej podstawę decyzji Ministra,

- **finansowanie zadań z zakresu programów lub przedsięwzięć Ministra – 238 116 000 zł** (środki rozdzielane w trybie konkursowym). W każdym roku kwota, która trafia do organizacji pozarządowych, jest uzależniona od liczby złożonych przez nie wniosków oraz ich oceny merytorycznej, stanowiącej podstawę decyzji Ministra,
- **otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego:**
 - ✓ organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego – **1 500 000 zł**,
 - ✓ organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego – **1 500 000 zł**,
- **dotacja celowa na finansowanie wydatków związanych z realizacją wymiany w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta – 4 188 000 zł.**

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania wniosków w otwartych konkursach ofert oraz zespołów powoływanych do oceny wniosków dotyczących działalności upowszechniającej naukę, a także realizacji programów lub przedsięwzięć Ministra.

Zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy są powoływane, w drodze zarządzenia Ministra, komisje konkursowe z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych, do spraw opiniowania ofert na realizację zadania publicznego pod nazwą „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego” oraz „Organizowanie działań na rzecz rozwoju sportu akademickiego”.

Zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki są powoływane, w drodze zarządzenia Ministra, zespoły interdyscyplinarne lub zespoły specjalistyczne, które dokonują oceny złożonych wniosków dotyczących działalności upowszechniającej naukę oraz realizacji programów lub przedsięwzięć Ministra. Przy ocenie wniosków zespoły uwzględniają kryteria określone w art. 13b ust. 1 ww. ustawy, § 5 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 września 2016 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę (Dz. U. z 2016 r. poz. 1514) oraz w programie lub przedsięwzięciu Ministra. Zasady oceny wniosków oraz kryteria, którymi kierują się ww. gremia, określa każdorazowo ogłoszenie o konkursie.

Sposób monitoringu realizacji Programu

Ocena realizacji Programu odbędzie się w oparciu o opracowane przez komórki organizacyjne Ministerstwa informacje i sprawozdania obejmujące:

- 1) analizę ilościową umów/porozumień o współpracy zawartych pomiędzy Ministrem a organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi realizującymi priorytetowe projekty dotyczące nauki i szkolnictwa wyższego;
- 2) analizę ilościową beneficjentów otwartych konkursów ofert na realizację zadania publicznego;
- 3) analizę ilościową wydarzeń organizowanych przez organizacje pozarządowe objętych honorowym patronatem Ministra;
- 4) analizę ilościową organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację programów lub przedsięwzięć Ministra;
- 5) analizę ilościową organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę;
- 6) analizę ilościową konsultacji publicznych przeprowadzonych z udziałem organizacji pozarządowych;
- 7) sprawozdania z realizacji zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym.

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Biuro Ministra na podstawie pisemnych informacji/sprawozdań składanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa do dnia 15 marca 2019 r. Podczas prac nad tworzeniem raportu Biuro Ministra będzie korzystać z dostępnych form i metod konsultowania oceny z organizacjami pozarządowymi. Sprawozdanie końcowe, obejmujące okres realizacji Programu, Minister ogłosi w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 30 kwietnia 2019 r.

Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji

Opracowanie projektu odbyło się w następujących etapach:

- 1) zaktualizowano stan wiedzy na temat przebiegu dotychczasowej współpracy Ministra z trzecim sektorem w celu zdiagnozowania priorytetów, możliwości i ograniczeń, w zakresie stanowiącym podstawę do opracowania Programu;
- 2) przeprowadzono konsultacje wewnętrzne, w ramach których wypracowane zostało brzmienie Programu;
- 3) skierowano projekt Programu do konsultacji publicznych – projekt został zamieszczony na stronie podmiotowej Ministra: www.bip.nauka.gov.pl;
- 4) Program został przedłożony do akceptacji Ministra.